

[Hauch.]

om at give os Tid til at overveje disse Spørgsmaal og finde en Vej ud, som ikke medfører et Brud paa Principper, der vil give Anledning til overordentlig megen Bitterhed, megen Strid og megen Uret under den fremtidige Jordudstyknings her i Landet. Jeg føler mig forvisset om, at vi vil kunne løse disse Problemer, uden at vi behøver at skride til Brud paa de Forudsætninger, hvorunder vi hidtil har betragtet Ejendomsretten, saaledes som denne er sikret i Danmarks Riges Grundlov.

Landbrugsministeren (Bording): Jeg takker Ordførerne for det socialdemokratiske og det radikale Parti for Tilslutningen til de tre foreliggende Lovforslag. Jeg kunde ogsaa godt takke de andre to Ordførere for deres Tilslutning til de to af Lovforslagene, men da alle tre Lovforslag hænger nøje sammen, og de paagældende Ordførere ikke kan give Tilsagn om Gennemførelse af det tredie, er det ikke saa forfærdelig meget værd at faa Tilsagnet med Hensyn til de andre. Det maatte forudsættes, at de blev lavet noget om, saa der ikke blev en Forbindelse mellem Lovforslagene, som der er.

Ordføreren for Partiet Venstre (Nielsen-Man) og Ordføreren for det konservative Parti (Krarup) samt det ærede Medlem Hr. Hauch har givet Udtryk for, at de ønsker Lovforslaget om Landbrugsejendomme henvist til Behandling i et Udvalg. Der var en Række forskellige Spørgsmaal, som de ønskede taget op til Drøftelse i dette Udvalg. Der er under Debatten her draget en Række mindre Spørgsmaal frem, især af det ærede Medlem Hr. Krarup, og der er endvidere omtalt de store Hovedspørgsmaal i Lovforslaget om Landbrugsejendomme. Naar Lovforslaget bliver henvist til en Udvalgsbehandling, vil jeg ikke mene, at det tjener noget Formaal at gaa ind i en Debat her om disse Enkeltheder, som ikke er afgørende; jeg vil da holde mig nøje til de vigtigste Spørgsmaal — det er jo ikke saa mange.

Lovforslagets Hovedformaal er jo at bevare og opretholde de nuværende Landbrugsejendomme, og jeg har Indtryk af, at hvad angaar de fleste af de Bestemmelser, der bibeholdes i den gældende Lovgivning, og en Del af de nye, der indføres, er man enig. Men paa et enkelt Punkt er man ikke enig om de Bestemmelser, der foreslaas indført, og som efter min Mening er nødvendige, hvis det skal være muligt effektivt at opretholde de nuværende selvstændige Landbrug. Der er en Hovedbestemmelse, som findes i § 2, Stk. 2, og som efter min Mening

er af meget stor Betydning, nemlig den, hvis Formaal det er at hindre Afklødning af Ejendomme, hvis en Gaardslagter faar fat i dem. Jeg har Indtryk af, at denne Bestemmelse er der Enighed om at gennemføre.

Det næste Spørgsmaal, som kan siges at være et stort Hovedspørgsmaal, er Forbudet i § 9 mod at eje mere end 2 Landbrugsejendomme. Det er her, man kommer saa højt op i sin Indignation over den Begrænsning i Ejendomsretten, der her kan være Tale om. Naar jeg mener, at dette Indgreb er berettiget, er det, fordi den enkelte Ejendomsret maa have sin Begrænsning, hvis den kommer i Strid med Samfundets Interesser. Her er efter min Mening et Punkt, hvor den enkelte Ejendomsret maa vige, og det er jo noget, der gør sig gældende i mangfoldige Tilfælde i dansk Lovgivning. Naar man fastsætter Maksimalpriser, begrænser Handelen og i det hele taget griber ind f. Eks. paa Boliglovgivningens Omraade o. s. v., er det alt sammen Begrænsninger i den private Ejendomsret. Naar vi griber ind i visse Tilfælde over for Arbejdernes Strejkeret og over for Arbejdsgivernes Lockoutret, er det saa ikke en Slags Begrænsning af deres Ejendomsret, der finder Sted? Ser vi paa, hvilke Ekspropriationer der i mange Tilfælde af Hensyn til Samfundet er gennemført ogsaa for Jordens Vedkommende, vil jeg mene, at den Begrænsning, der her finder Sted for at skaffe de unge Jord, naar de ikke kan skaffe sig den paa anden Maade, eller for at skaffe Tillægsjord til indeklemt Husmænd, ingenlunde er større men lige saa berettiget. Naar jeg skal vælge mellem paa den ene Side Godsejernes Ret til at eje 10—12, maaske flere Ejendomme, Hundreder, ja Tusinder af Tønder Land, og paa den anden Side Ungdommens Ret til en 12—15 Tdr. Land og de indeklemt Husmænds Ret til 5—6—7—8 Tdr. Land, maa jeg sige, at jeg kan ikke se rettere, end at det under Hensyn til Samfundet i dets Helhed og til Befolkningens, ogsaa Landbefolkningens Vækst gennem Aarene, maa være rimeligt, at de, der med deres Ejendomsret har lagt Beslag paa saa megen Jord, viger, for at de andre overhovedet kan tale om Ejendomsret med Hensyn til Jorden.

De ærede Medlemmers Udtalelser kan derfor ikke gøre mig meget forskrækket. Jeg føler mig overbevist om, at min Opfattelse er mere i Overensstemmelse med det, der er ret og rigtigt, end den Opfattelse, man gør gældende fra anden Side.

Det ærede Medlem Hr. Krarup sagde, at Bestemmelsen om, at man ikke maa eje